

6. Зінченко О.А. Визначення показників рентабельності на основі величини якості прибутку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2009. № 28. С. 150-155.
7. Коваль О.А. Рентабельність як показник економічної ефективності діяльності підприємств. *Економіка. Управління. Інновації*. 2014. № 1. С. 225-227.
8. Міщенко Д.А., Міщенко Л.О., Холошня Д.О. Державна фінансова підтримка розвитку промисловості України як метод подолання фінансової кризи. *Економіка та держава*. 2017. № 7. С. 22-26.
9. Фещенко О.П. Рентабельність суб'єктів господарювання, як складова оцінки фінансового стану. *Формулювання ринкових відносин в Україні*, 2020. № 14. С. 71-75.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Аксьонов Л. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ**

Управління підприємством на основі процесного підходу довело свою ефективність через можливість зниження витрат, підвищення якості продукції (послуг), на основі отримання необхідної інформації для прийняття управлінських рішень. Підґрунтям процесного підходу є бізнес-процеси.

Бізнес-процесом торговельного підприємства є «сукупність послідовних аналітичних і торгово-технологічних взаємопов'язаних операцій, які використовують на вході планування ресурсів, організацію дій для вирішення завдань, а на виході застосовують принципи контролінгу в процесі створення продукції або послуги, яка становить цінність для споживачів» [1].

На торговельних підприємства здебільшого застосовують аналітичні та торгово-технологічні бізнес-процеси. Наразі існують різноманітні бізнес-процеси, зазвичай основою їх класифікації виступають «чотири базові категорії: основні бізнес-процеси; забезпечуючі бізнес-процеси; бізнес-процеси розвитку; допоміжні бізнес-процеси» [2, с. 23].

Основними бізнес-процесами торговельних підприємств можна вважати:

- 1) аналіз ринку, споживчих потреб та запитів;
- 2) формування та реалізація асортиментної політики;
- 3) торговельна логістика, поставки товарів;
- 4) складська логістика, управління товарними запасами тощо;

- 5) управління реалізацією товарів, обслуговування споживачів;
- 6) післяпродажне та гарантійне обслуговування.

Допоміжними бізнес-процесами торговельних підприємств є наступні:

- 1) управління персоналом (трудовими ресурсами);
- 2) управління інформаційними ресурсами;
- 3) управління фінансово-інвестиційними ресурсами;
- 4) управління матеріальними ресурсами;
- 5) формування та реалізація комунікаційної політики;
- 6) управління стратегічним розвитком; управління змінами.

До забезпечуючих бізнес-процесів можна віднести наступні:

- 1) менеджмент якості;
- 2) формування організаційної структури управління;
- 3) формування системи обґрунтування та ухвалення управлінських рішень;
- 4) формування системи мотивації персоналу.

Бізнес-процеси є об'єктами, які потребують управління. В загальному розумінні управління, це «діяння, яке приводить до змін стану якогось об'єкта: вплив на об'єкт, систему, процес тощо з метою збереження їх сталості або переведення з одного стану в інший відповідно до встановленої мети» [3], це «загальна функція складних організованих систем, спрямована на досягнення належного стану в самій системі та в навколишньому середовищі» [4, с. 130].

Управління бізнес-процесами ґрунтується на процесному підході до управління підприємством, який має наступні переваги: 1) висока мотиваційна складова, так як завдяки процесному підходу можливо враховувати найважливіші аспекти бізнесу (орієнтацію на споживача, на якість кінцевого продукту, тощо); 2) зниження завантаженості керівників через розподілення відповідальності між власниками процесів; 3) підвищення гнучкості та адаптивності управлінської системи, через її здатність до саморегуляції; 4) підвищення динамічності системи управління, що обумовлює сильна вертикальна інтеграція ресурсів та загальна зацікавленість в прискоренні руху ресурсів; 5) послаблення бюрократичного впливу, що допомагає в економії; 6) більша прозорість систем управління, спрощені процедури організації і контролю; 7) підвищений охват автоматизацією бізнес-процесів.

Ефективність управління бізнес-процесами підприємства торгівлі визначається шляхом агрегування та порівняння результатів товарообігу та загально-економічних вигід, отриманих від активної діяльності та позиціонування підприємства в ринковій ніші, з урахуванням як матеріальних, так і нематеріальні витрати. Під управлінням ефективністю бізнес-процесів підприємств роздрібною торгівлі слід розуміти сукупність процесів управління, спрямованих на підвищення вигоди, тобто за заданих умов з найменшими витратами ресурсів досягти результатів у короткостроковій перспективі та в довготривалій. термін стратегічного планування.

Концепція управління бізнес-процесами на підприємстві торгівлі повинна ґрунтуватись на цілях управління, при цьому до ключових з них можна віднести мінімізацію ресурсів, зменшення трудових витрат, зростання продуктивності праці, поліпшення якості обслуговування, оптимізацію організаційної структури управління; загальних та специфічних принципах, методах управління. Активну оптимізацію бізнес-процесів можна вважати «необхідним інструментом забезпечення ефективності діяльності підприємств торгівлі в сучасних умовах глобалізації та європейського прагнення України» [1, с. 24].

Отже, завдяки описаним і стандартизованим бізнес-процесам керівники компанії можуть підвищити ефективність роботи окремих співробітників і всього підприємства і створити позитивний імідж серед клієнтів.

Список використаних джерел:

1. Ольшанський О.В. Розроблення структури та класифікації бізнес-процесів підприємств торгівлі. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 19. С. 544-547.
2. Ольшанський О.В. Особливості управління бізнес-процесами підприємств торгівлі та методи їх удосконалення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 22. Ч. 3. С. 22-26.
3. Бабайлов В.К., Левченко Я.С., Кулай О.О. Розробка парадигми управління. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2022. № 28. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/260745>.
4. Яковлев В.І. Сутність економічної категорії управління. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 4 (16). С. 129-134.